

Julia's herinneringen

Copyright © 2018 Dave Dröge
www.dekantelaar.com

ISBN: 9789402176308

All rights reserved. This book or any portion thereof may not be reproduced or used in any manner whatsoever without the express written permission of the publisher except for the use of brief quotations in a book review.

JULIA'S HERINNERINGEN

Vertrouwen	10
Schuld en schaamte	95
Minderwaardigheid	115
Identiteitscrisis	161
Solidariteit & intimiteit	301
Generositeit & integriteit	361

Julia's herinneringen

*Door onze inspanningen ontstond een golf van liefde die voorheen filantropie
werd genoemd.*

Julia van Wijnen-Swarttouw

1 juli 2051 – Julia

De afgelopen weken heb ik het kunnen opbrengen mijn memoires terug te lezen. Ik heb het eerder geprobeerd, maar het deed te veel pijn, mentale pijn door het besef dat je je memoires hebt opgetekend in een droomwereld en na manipulatie door de kunstmatige vijand, want het zijn de creatieven onder ons die – als zoethouder, als een lolly voor een kind – worden geïnspireerd tot deze zinloze activiteit, tot deze exercitie in egoïsme en zelfmedelijden, tot deze vorm van autobiografische hoogmoedigheid, een activiteit waarvan Jules misschien wel terecht zegt dat het een verkapte vorm van prostitutie is. Het middel helpt om creatieven in de toom te houden, in het gareel, en toegegeven, ik ben daar als geen ander in meegegaan, ik geloofde in de helende kracht van mijn memoires voor de Rotterdamse jeugd (voor mezelf). Schrijven van memoires werd mijn levensdoel, aangemoedigd door onze burgemeester met de prachtige naam Peter Cantacuzino, een burgemeester waarvan ik nu vermoed dat hij gemanipuleerd is door dezelfde, alles en iedereen dominerende intelligentievorm. Het is waar, bewegen van een van buitenaf opgelegde dwang naar zelfdwang heeft onder de AI-heerser nieuwe dimensies bereikt. En dan te bedenken dat onze vijand met mijn memoires goud in zijn artificiële handen krijgt! En dan te bedenken dat ik hem via mijn ontboezemingen mogelijkheden bied om manipulaties te optimaliseren! Informatieverzameling is als een spinnenweb dat zich bij iedere beweging strakker aanspant, het is de hoogste tijd dat we de kluwen ontrafelen! Om een compleet beeld te schetsen, voordat we aanvangen met de ontmaskering, volgen hier allereerst mijn herinneringen zoals gedictieerd aan mijn pr-robot, vlak voor mijn ontwaken (dit alles gepubliceerd op uitdrukkelijk verzoek van de burgemeester van Rotterdam).

Beste lezer,

Op jonge leeftijd doorbreken is de droom van iedere kunstenaar; van betekenis zijn door je kunstwerken is waar iedereen naar streeft. En dat, beste lezer, is Julia van Wijnen-Swarttouw gelukt. Zoals bekend is zij een van de beroemdste en invloedrijkste Rotterdamse kunstenaars ooit. Mede door haar hebben we de omwenteling mogen meemaken, door haar en kunnen we het navertellen. Als burgervader heb ik de eer geproefd haar de Laurenspenning 2050 te mogen uitreiken en haar symbolisch, via een oudervets gedrukt boek, het eerste exemplaar te mogen schenken. In deze openhartige memoires blijkt dat haar leven in de turbulente tijd waarin zij opgroeide, hoe kan het ook anders, niet alleen uit rozengeur en maneschijn bestond. In krachtige bewoordingen omschrijft ze hoe veel ze heeft moeten doorstaan en hoe juist dát haar sterk heeft gemaakt, hoe juist dát haar heeft gevormd tot wat ze is en nog altijd met zoveel energie voor ons betekent. Dit boek is een waardevolle bron vol wijsheid, immateriële rijkdom voor onze jeugd en een informatiebron voor iedereen die geïnteresseerd is in de geschiedenis van onze stad aan de Maas. Geniet met volle teugen van haar openhartige relaas!

20 december 2050, Peter Cantacuzino

7 juni 2050

Solitair werkend, kalm en zonder afleiding, dicteer ik een inleidende notitie.

Vanaf het gerecyclede balkon, uitkijkend over het met mos bedekte dak van deze modulaire, prachtig in de vorm van een drijvende lotusbloem gebouwde serre, zwaai ik ontspannen naar Daan, mijn man, die de amfibiescooter parkeert. Bewonderend observeer ik hoe de bijenkolonie agressief zoemend – we gaan de natuur niet veranderen – de weelderige bloementuin bestuift. Bijen, ze zijn een prachtig voorbeeld van onuitputtelijke werklust naast sereen genieten. Het is diversiteit die we meer dan ooit waarderen.

Over enkele dagen vier ik mijn vijfenvijftigste verjaardag, over enkele dagen zal ik haar ontmoeten. Daan heeft haar overgehaald te komen. Daar ben ik hem eeuwig dankbaar voor.

De memoires vorderen. Ik dicteer alles spontaan, volgens de richtlijnen van het Transitieboek is dat de beste methode. En toch ben ik bang voor publicatie. Ik wil haar geen pijn doen. Het inzicht van een kind is onderontwikkeld en veelal verwrongen door verkeerde aannames, aannames die moeten worden doorbroken, opdat er leering kan worden getrokken uit de glibberige gebeurtenissen.

Aldus getekend: 7 juni 2050

Julia,

Drijvende lotusbloem 4/standaard modulering 33

Vertrouwen

Van de woning en leefomgeving van mijn geboorte heb ik slechts vaag enkele beelden onthouden, beelden waarvan ik niet zeker weet of ze op waarheid berusten, nee, mijn eerste heldere herinneringen dateren uit het jaar van onze verhuizing, het jaar dat we de Vechtstreek verlieten en het monumentale pand in de museumstraat, in hartje Rotterdam, betrokken. Ik herinner me de gespannenheid van mama en hoe tot mijn verbijstering mijn roze spulletjes – ik was verzot op felroze prinsessenpakjes en kleedde me in oogverblindende balletkleding – uit mijn meisjeskamer waren verdwenen, maar vooral herinner ik mij hoe desolate slaapvertrekken en ontheemde kamers een sfeer creëerden die mij ervan overtuigde dat de wereld was vergaan. Wat kon ik anders ondernemen dan zo hard mogelijk om hulp gillen? Dit tot ergernis van mama, die bij afwezigheid van papa – zelfs op dit belangrijke moment in ons leven had hij een zakenlunch – wanhopig, ja, ten einde raad koos voor een praktische oplossing: opsluiting in onze riante, gitzwarte wijnkelder. Op een eigenaardige manier werd ik muisstil, verlamd als na een beet door een giftige slang, tot - en dit was de eerste keer - de witte vlinder met op beide vleugeltjes een paars teken, een teken dat ik niet goed kon duiden, op mijn schouder belandde. Terwijl hij honderduit praatte – het was overduidelijk een mannetje, met zijn bolle buik en vuurrode konen – vloog hij enkele rondjes rond mijn kruin, gevolgd door een stuntelige, vlak voor het puntje van mijn verbaasde neus uitgevoerde salto. Pas jaren later, ver in mijn adolescentie en na diepgaande gesprekken met mijn psychiater, de in 2037 overleden Herr von Stürmer, ben ik erachter gekomen dat mijn panische angst bij in het donker een trap oplopen, mijn neiging tot achteromkijken

en controleren of niemand me volgt, met de verdrongen herinnering aan die sinistere wijnkelder te maken had. En zelfs nu ik dit weet heb ik soms moeite met in het donker een trap betreden, maar deze angst is te behappen en onvergelijkbaar veel minder dan voordat ik me realiseerde wat de oorsprong was. Nu ik weet waar mijn kelderangst vandaan komt kan ik me verweren, hierdoor kan ik de angst bestrijden. Hopelijk geldt dat ook voor de doodsangst, voor de ongewisse toekomst, want anno 2050, ja zelfs na De Transitie blijft deze *angst aller angsten* opspelen. Alleen na afdoende meditatie zal hij kunnen vervliegen, als een fladderend blaadje in een windvlaag, onbeduidend opgestuwd en neerdalend voor je voeten zonder dat hij ons als leidmotief bezighoudt, zonder dat hij ons afleidt van wat ons te doen staat: vreedzaam samenleven in een wederkerige relatie met de natuur op ons kostbare ruimteschip: *Aarde*.

Aangezien zakendoen voorrang genoot verbleef papa veelvuldig in het buitenland. Hij wilde erop kunnen vertrouwen dat mama het leven in en rondom het landhuis verzorgde en liet alles, zelfs de verhuizing naar Rotterdam, door haar organiseren. Het is goed voor haar, dan heeft ze iets nuttigs omhanden, fluisterde hij jolig in mijn alle indrukken tegelijk opnemende babyoren, waardoor kleurrijke muziektonen een palet aan geuren in mijn mondje vol smaakpapillen toverden, terwijl door deze geur van opwindend en angst mêlerende beelden met uitzonderlijke vermenging op mijn netvlies ontsproten, kleurrijke beelden die samenvloeiden met de omgeving en daardoor op hún beurt een kakafonie aan muziektonen veroorzaakten. Zintuigelijk stond ik open voor de wonderlijke wereld, iets waar we op latere leeftijd alle moeite voor getroosten.

Onze verhuizing was stressvol voor mijn moeder – papa had haar radeloos achtergelaten met het uitdrukkelijke verzoek alles in orde te brengen – maar dit begreep ik pas nadat ik op volwassen leeftijd alles in perspectief kon plaatsen. Als meisje in de wijnkelder was ik me van dit alles niet bewust. Ik merkte alleen maar dat de doodsangst mijn keel dichtkneep. Niet bewegen, niet om hulp roepen, overtuigde mijn moeder dat het in orde was. Ze dacht dat de donkere ruimte mij zou kalmeren zoals bij een kat, ze dacht dat ik dit als baby nodig had, terwijl het op de divan bij psychiater *Herr von Stürmer* lang heeft geduurd voordat we zeker waren dat het een imaginair dichtknijpen van mijn keel betrof; ja, voordat we overtuigd waren dat dit niet letterlijk had plaatsgevonden. Ik heb een reeks therapeutische sessies ondergaan, een reeks waarin ik bovendien de verandering in de psychiater zélf waarnam, waardoor ik voor het eerst van mijn prille leven een intuïtieve kracht in mijzelf leerde kennen: vroegtijdig detecteren van psychologische processen om mij heen. Alle kunstenaars komen vroeg of laat tot dit inzicht, het is onze *kerncompetentie*, om het gekscherend in termen van vóór De Transitie te benoemen. Nu, anno 2050, spreken we liever over *aangeboren talent*.

De overgang was dus groots en schokkend, al werd het trauma van de sinistere wijnkelder opgeklaard door een zee van levendigheid en positieve indrukken toen we verkasten van het oer-Hollandse landschap aan de Vecht, waar we een landhuis met perenbomen en een vijver met joekels van karpers bewoonden (beelden en geuren die ik me gemakkelijk voor de geest kan halen en zodoende op het holografische scherm kan projecteren), naar het bruisende stadsleven, naar het hart van onze havenstad met internationale allure. Ik vond het een prachtig avontuur. Waar mama het nooit heeft kunnen

accepteren dat ze het landgoed, waar zij smoorverliefd op was, noodgedwongen inruilde voor hectiek van een wereldstad in wording, genoot ik daar juist met volle teugen van.

Overigens heb ik overwogen om speciaal voor deze memoires terug te keren naar Loenen aan de Vecht, maar deze plaats is opgeslokt door de eerste vloedgolf, een vloedgolf waardoor de Vinkeveense en Loosdrechtse plassen zijn samengevoegd tot *Hilversumse plas*.

Erg vind ik dit niet: Rotterdam beschouw ik als mijn geboortestad, een geboorte die, als ik de honderden keren herhaalde anekdote van mijn moeder mag geloven, niet zonder slag of stoot verliep. Het verhaal over mijn tegenwerking tijdens de bevalling kan ik woordelijk herhalen; perfect tot op de dag van vandaag kan ik haar imiteren. In haar moederlijke onschuld, of misschien adequater, in haar onbewuste kwaadaardigheid, heeft ze me vanaf mijn prille minuten laten weten hoe hard ik tegenstribbelde. Volgens haar tot in den treure herhaalde anekdote wilde ik er maar niet uitkruipen en gilde ik, eenmaal buiten, loeihard van verdriet. Dit blijvende verwijt, zo klonk dat in mijn naïeve babyoortjes, duidde op respectloosheid, op een heimelijke verwensing van mijn geboorte en een ontkenning van de mogelijkheid mijzelf te ontwikkelen, en betekende volgens mijn Freudiaanse psychiater Herr Von Stürmer niets minder dan het ontzeggen van mijn *recht op leven*. Het was alsof ze me onbewust dood wenste! Waarschijnlijk is toen onze strijd al aangevangen; hoogstwaarschijnlijk is vanaf dit prille begin de strijdvaardigheid al in mij aangewakkerd om jaren later, na intensieve beoefening van meditatie en relativerende levenswijsheid, te verdwijnen in het niets, in de leegte of *in het oog van de orkaan* zo u wilt.

Tijdens mijn geboorte had ik dus al door dat de wereld niet voldeed aan mijn wensen, waarop ik me hardhandig en met al mijn krachten verzette. Toen ik merkte dat dit niet lukte, besloot ik deze bovenmenselijke krachten ten goede te veranderen, tenminste, dat was mijn intentie, maar dit bleek een draai aan de werkelijkheid die te mooi was om waar te zijn, die niet berustte op een grammetje waarheid, nee, de keiharde realiteit was, zo bleek na enkele sessies op de divan bij Herr von Stürmer, dat ik me langdurig met hand en tand verzette, dat ik de handschoen opnam. Kortom, dat ik de bittere strijd aanging. En dat deed ik noodgedwongen op een kinderlijke manier, dus met het spreekwoordelijke *vallen en opstaan* en *fout op fout stapelen*, totdat ik een uitlaadklep vond waarmee ik, al was dit meer een kwestie van geluk dan wijsheid, een beslissende rol van betekenis kon spelen op het wereldtoneel.

Wanneer papa niet op zakenreis was nam hij me mee naar de Maasoever, waar we naar de voorbijglijdende schepen keken – over elk schip had hij een grappig verhaaltje, behalve over schepen met het bedrijfslogo van opa, schepen die hij verfoeide – waarna ik eenmaal thuis, liggend onder mijn dekbed met getekende lotusbloemen, fantaseerde dat hij liever bij mij was dan bij mama. Dit gaf me een euforisch gevoel van vrijheid, en zo proefde ik al jong de honingsmaak van een zoete overwinning met de navrant bittere nasmaak van bijbehorend leedvermaak, zeker wanneer ik me voor de geest haalde hoe nijdig ze in mijn kobaltblauwe ogen staaarde, zo furieus als ze maar kon, waarop ik, gestuurd door onze woekerende strijd, daar bewust een schepje bovenop deed door wild om papa zijn nek te springen, door zijn mondhoeken te laten krullen en zijn doorleefde rimpels rondom zijn oogwimpers te laten samenknijpen van pure gelukzaligheid waarna, wanneer hij me op de grond zette,

mama niet wíst hoe snel ze zich uit de voeten moest maken. In de keuken hakte ze verbeterde verse paprika's en sjalotjes in piepkleine stukjes.

Soms kreeg ik daarna wroeging, een gevoel van medelijden en schuldbesef, en had ik plotseling met haar te doen.

Dan signaleerde ik de pijn in haar hart, haar verdriet over mijn onuitstaanbare drang tot vernietigen, ja, tot alles van pril geluk in ons gezin kapotmaken. Dat deze laatste gedachte, dit inzicht, niet van mijzelf was, maar van haar afkomstig was, háár projectie was, had ik niet door: ik was nog maar een kind en dacht dat ze het mij gunde plezier te hebben met papa, maar dat ze het hém niet gunde plezier te hebben met mij, waardoor mijn schuldgevoel erger werd en ik in een verwarde toestand belandde, tot ik me geen raad wist en snikkend troost zocht bij Tommy, mijn hondje met flaporen: indertijd mijn favoriete speelgoedpop. Als kind had ik dus soms met haar te doen en probeerde ik papa zover te krijgen dat hij haar meenam op onze verkenningstochten, onze ontdekkingsreizen buiten mijn prinsessenkamer. Wanneer dat lukte dartelde ik als een spring in 't veld in het rond van plezier.

Ook mama scheen in zulke zonovergoten dagen verheugd, mijn vrolijkheid werkte aanstekelijk. En zo kreeg ik ze samen aan het dollen in het Museumpark, aan het broederlijk verorberen van verrukkelijk Italiaans ijs en aan het rollen in frisgroen lentegras. Wanneer dat lukte speelde ik als volleerd actrice dat ik het gelukkigste kind van de hele wereld was en sprong ik als een wildebras tussen hen in, ja, zo woest dat mensen in het Museumpark glimlachten en vrolijk in hun handen klaptten van plezier.

Deze zeldzame momenten koesterde ik met heel mijn kinderhart! Ik ging daarmee door tot ik zo moe werd dat ik, ruim voordat we terug bij huis waren, in een zoete slaap viel, mijn duim in mijn

mond, en papa me onze marmeren trap opdroeg. Als enig kind kreeg ik dus alle aandacht, maar wanneer papa thuis was en zich met mij bezighield, trok mama zich tot op het bot getergd terug in de keuken. Dit deed zij nadat ze een reeks subtiële verwensingen, ja, achteraf overduidelijk kwaadwillende blikken op mij had afgevuurd; blikken vol wraakzuchtige intenties die ik feilloos aanvoelde en die vanzelf leidden tot vijandige reacties van mijn kant, waarop de vlinder met zijn bolle wangen verscheen en vlak voor mijn verbaasde ogen, kinderogen die scheel zullen hebben gekeken, een salto maakte vooraleer hij op mijn schouder sprong. Voordat dit gebeurde probeerde ik het paarse teken op zijn vleugeltjes te ontcijferen, maar het lukte niet. Ik vroeg het hem op de man af, zoals papa zou doen, maar hij gaf geen krimp, sprak honderduit over van alles waar ik niets van begreep, hield abrupt halt, greep zijn bolle buik vast en riep jolig: ‘O jee, O jee!’

‘Wat is er?’ vroeg ik geamuseerd, want zijn aanstekelijke druktemakerij kon ik niet serieus nemen. ‘En hoe heet u eigenlijk?’

‘Heet, heten... waarom zou ik een naam aannemen? Verzin zelf iets!’

‘Oh, hihi. Dan noem ik u: meneer Boltoet.’

‘Zo ben ik nog nooit genoemd! Welja, dat doet maar! Als vlinder vladder ik overal naartoe, waar ik maar wil. Wacht, ik zal je een zakcentje geven!’ riep hij en overhandigde me een briefje van vijf euro (in plaats van Utopia blockchains beschikte we indertijd over fysiek geld van papier en in muntstukken).

‘Eindelijk,’ zei het geldbriefje met voornaam accent dat sprekend op dat van de familie van mijn moederskant leek, ‘eindelijk ben ik in de portemonnee van een aardig meisje beland. Wat is je portemonnee kleurrijk en eigenwijs. Je bent populair op school? Het is hier veel zachter dan in de zak van die horendolle vlinder! Jij

behandelt ons tenminste respectvol; collega's in het doorzichtige potje met lichtblauw deksel kunnen genieten van het uitzicht. Bij jou hebben we het gevoel dat we *betekenis hebben*. Je bent vast aan het sparen voor iets van het allergrootste belang! Hoe anders kan het soms zijn! Ahum, excuseer, maar dit gaat me aan het hart. De respectloosheid tegenwoordig voor ons nobele beroep, onze lotsbestemming, slaat werkelijk alles!

'Daar komt ze, ik ben weg,' roept meneer Boltoet, waarop hij na drie paarswitte salto's door mijn openstaande raam fladdert.

'Hoe kom je dááaraan, Julia!?' gilt mama hysterisch en grist het briefje bruut tussen mijn vingers vandaan.

Of de strijd met mijn moeder aan de wieg stond van mijn kunstzinnige activisme laat ik in het midden, daar mag u als lezer over oordelen; in mijn memoires probeer ik allereerst een beeld te schetsen zonder waardeoordeel, al is deze aan mijn robot gedicteerde werkelijkheid noodzakelijk gekleurd door inferieure humane perceptie.

Onvrijwillige kreukels in kleurrijke stof nopen tot voorzichtigheid, wanneer ik in een cocon van welbehagen door de ruimte zweef, riekend naar een vleggie nostalgisch verlangen.

Onze villa, gelegen tegenover Boymans van Beuningen, behoort nog altijd tot de belangrijkste monumentale panden die onze havenstad rijk is, en de architectonische tuin, veilig afgesloten door een donkergroen hekwerk, bevat beeldhouwwerken van statuur, van internationale allure. Maar om buiten het hekwerk te komen was ik indertijd, als kind, afhankelijk van de welwillendheid van mama. Nu sloot ze me niet op in de wijnkelder maar in huis, tenminste, zo beleefde ik dat deze eerste maanden in Rotterdam, maanden die

decennia duurden! Haar bezorgdheid scheen niet oprecht, niet gestoeld op een gegronde reden, maar slechts gevoed door angst voor het onbekende. Zoals we nu anno 2050 beseffen, zijn kinderen mentaal open en voelen ze zaken feilloos aan, maar ontbreekt het hen aan inzicht en het is van belang jezelf als volwassene in die kindpositie te zien, zodat je kunt begrijpen welke verkeerde aannames je in je kinderjaren hebt gemaakt. In werkelijkheid, daar ben ik nu van overtuigd – wilde ze me binnenhouden als straf voor mijn eigenwijsheid, voor openstaan voor nieuwe indrukken zonder waardeoordeel. In werkelijkheid wilde ze met me pronken en een volleerd pianospeler van me maken, een grootheid in vingervlugheid en virtuoos muzikaal talent. Iedere dag zat ik noodgedwongen achter de Steinberg-vleugel te oefenen met onze pianolerares *Herbertien van Walraven*. Zij tikte me hardhandig op mijn gevoelige vingers! Ik beleefde dit als een totalitaire nachtmerrie, maar verzette me zonder succes. Bovendien kon *Herbertien* plotseling reuzeaardig zijn; dan speelden we vrijuit geïmproviseerde deuntjes of we zongen spontaan verzonnen liedjes, waarbij meneer Boltoet ons begeleidde met een acrobatische dans, opscheppend over de wereld die ik – behalve via het vijf-eurobriefje – niet kende. En zo schommelde mijn kinderlijke gevoelens tussen strengheid, spontane vrolijkheid en de niet te stoppen wens alles buiten onze villa te ontdekken, tot papa op mijn achtste verjaardag vertelde waarom ons hekwerk werd afgesloten: dat was om indringers tegen te houden, ons te beschermen tegen *buitenstaanders*. De tijd was gekomen; hij achtte me verantwoordelijk genoeg om te beschikken over onze toegangscode. Zijn ondeugende glimlach na dit geopenbaarde geheim ben ik nooit vergeten. Plechtig overhandigde hij de sleutel, geprint op een kaart van foielelijk plastic. Hij gaf het mij op overdreven beleefde manier en sprak plechtig, alsof het een koninklijke ceremonie

betrof. Ik kon hem met mijn tengere handjes wel slaan omdat het zo lang had geduurd en tegelijk om zijn nek vliegen van blijdschap en spontane vreugde, ondanks de zelfgenoegzaamheid en superioriteit over mijn kinderlijkheid die voor mij, jong genoeg om de waarheid te zien, op zijn gezicht glom, en die vanuit zijn mondhoeken ontsproten als jongensachtig ondeugend plezier, als de glimlach van een broer die de mogelijkheid zijn zus een hak te zette gretig benutte. Maar ik was alleen maar dolblij en bovendien: papa vergaf ik alles. Omdat ik naar zijn maatstaven nu oud en wijs genoeg was kon ik, daarvan was hij overtuigd, deze verantwoordelijkheid dragen, maar vanaf dat moment overviel me iets anders dan de angst voor eeuwige opsluiting: ik werd doodsbang voor deze *buitenstaanders*, voor deze *aliens* die mij blijkbaar wilden overheersen! De eerste dag dat ik zelfstandig naar school fietste speelde de angst te worden achtervolgd – ik schaamde me, vertelde dit aan niemand behalve meneer Boltoet – en durfde ik niet stilstaan voor een stoplicht, iets dat bijzonder gevaarlijk was, want hierdoor fietste ik met oogkleppen en overdreven vrolijke muziek loeihard aan overal zo snel mogelijk vandaan, terwijl ik na afloop onmiddellijk naar huis fietste, angstvallig ons hekwerk afsloot en in paniek mijn beschermde kinderkamer in sprintte! Daar barricadeerde ik de ingang met een felroze poppenkast. In daaropvolgende woelige nachten werd ik transpirerend wakker na een angstdroom waarin achtervolgers mij te pakken wilden nemen. In mijn terugkerende droom, die zich in wisselende versies voordeed, zag ik deze *wilden* uit het niets opdoemen vanachter het keukenblok, vanonder de zitbank en vanuit de hal. Hiervandaan slopen ze stilletjes onze wenteltrap op, verkleed als clown met angstaanjagend geschminkte tronies! Met al mijn prinsessenkracht probeerde ik mijn deur dicht te houden en toen ik merkte dat dit onhoudbaar werd dook ik onder mijn

ledikant, waarop eigenaardig gekleurde broekspijpen binnenstormden, tot ik mijn adem niet langer kon inhouden en happend naar zuurstof wakker schrok – in het pikkedonker en bijna stikkend – en papa me daarop met een bezorgde frons in zijn armen nam (papa sliep nooit).

De volgende dag spoorde ik mijn schoolvriendin aan sneller te fietsen. Toen ze dit weigerde liet ik haar ver achter. Tot overmaat van ramp was ik in deze paranoïde periode meestal alleen thuis. Mama had het te druk met haar werk in onze kunstgalerie in de Witte de Withstraat, de winkel die eerdaags met opstijgende heliumballonnen en muziekklinken van Chopin zou worden geopend. En zo ging mijn fantasie met me op de loop, ja, onze kunstgalerie, waarin mama een pianovleugel had laten installeren, veranderde mijn leven drastisch, en hoewel ik daardoor zo goed als bevrijd werd van haar bemoeienissen, kon ik deze abrupte zelfstandigheid, dit alleen in huis zijn, niet aan. Buiten voelde ik me onveilig en binnen ontbrak een fundamenteel gevoel van geborgenheid. Zo leerde ik dat mijn fantasie, die als ontsnapping haar kans greep, al snel sterker werd dan de werkelijkheid, en al helemaal sterker dan de halve waarheden die mama paraat had. Aldus bekeek ik meerdere keren per uur de beveiligingsmonitor, liep ik beeldschermen na en controleerde ik consciëntieus of, en zo ja hoe iemand probeerde inbreken. In mijn fantasie zag ik ze naar binnen glippen door kieren, via de garagedeur of het tuinhuis! Het heeft maanden geduurd eer ik werd bevrijd uit deze benarde en vooral angstaanjagende situatie! Dat gebeurde door onze huishoudster. Doordat mama haar handen vol had aan haar hobby, de kunstgalerie, namen we een Pakistaanse bediende in huis, Yasirah, en hoewel ze gebrekkig Nederlands sprak compenseerde ze dat ruimschoots met keihard werken en aandacht; zij gaf me

energie en kracht, door haar kreeg ik voor het eerst van mijn leven een bepaalde kalmte over me heen, een *veilig oergevoel* – voorheen lukte dat niet zonder papa. Toen hij Yasirah opdracht gaf mij naar school te brengen sprong ik tot ieders verbazing dan ook een gat in de lucht van blijdschap. Mijn vader beval haar dit overigens pas nadat ik per ongeluk een afschuwelijk nieuwsbericht op het tv-journaal had opgepikt, een rapportage die, zo wist ik via een vriendin te vernemen, handelde over een ontvoering van een meisje van onze leeftijd! Haar levenloze lichaam werd enkele dagen na haar verdwijning aangetroffen in de Waalhaven, in een ton van foieilelijk plastic, en hoewel mijn vriendin de details niet durfde vertellen, wist ik genoeg. De Waalhaven betekende gevaar. Dit voorval, deze vreselijke gebeurtenis, prikkelde echter mijn tomeloze fantasie, of beter, werd door mijn fantasie opgeblazen tot mythische proporties. In dagdromen zag ik mezelf rennend op de vlucht tussen metershoge containers, in mijn fantasie zag ik mezelf schuilen onder hijskranen. Tot ontsteltenis van mama protesteerde ik daardoor niet, tot haar ontzetting ontsproot er geen tegenspuiterend woord uit mijn kindermond toen Yasirah me sommeerde met haar mee naar school te gaan (ze realiseerde zich niet dat meneer Boltoet me hielp!).

Vanaf dat moment richtte mama haar giftige pijlen op onze huishoudster, wat zichtbaar werd in de verontschuldigende blikken en de trillende beweging waarmee Yasirah mijn haren borstelde als mama haar werk inspecteerde, in de overdreven kritische opmerkingen waarmee mama dan op de proppen kwam, opmerkingen waardoor Yasirahs passievolle glinsterogen en vederzachte gezichtsuitdrukkingen doffer werden; met het uur moest ze zich meer moeite getroosten haar spontane vrolijkheid te behouden, tot ze deze nog slechts kon veinzen. Feilloos bespeurde ik wanhoop en toenemende onzekerheid in haar grappige accent. Dit echter stemde

haar helaas nóg verdrietiger, ja, moedeloos staarde ze daarop maar van me weg, naar onze achtertuin. Deze neergaande spiraal duurde enkele maanden, tot Yasirah plotsklaps spoorloos verdween.

‘Ze is onze villa ontvlucht, dat ondankbare schepsel,’ vertelde mama zichtbaar opgelucht.

‘Dat lieg je!’ gilte ik huilend en rende stampvoetend de trap op.

Hoewel ik me in de steek gelaten voelde, ben ik Yasirah tot op de dag van vandaag dankbaar, want opgesloten zijn wilde ik niet meer. Nee, op de dag dat mama vertelde dat ze vertrokken was spuwden mijn ogen strijdbaar hellevuur en besloot ik, mama kil aanstarend zonder knippen, dat ik deze angst nooit en te nimmer mijn leven zou laten beheersen. Ik besloot voor eeuwig het gevecht aan te gaan en me door niets en niemand, en zeker niet door háár, te laten tegenhouden. Dat lukte niet, maar de intentie was geboren. Mijn furieuze blik bleek zo krachtig dat ze een stap achteruit deed en hoofdschuddend de keuken in stiefelde, waar ze ten einde raad met beide handen voor het gezicht bleef staan janken tot ik het ook niet meer drooghield, waarop ik - en dit zal u waarschijnlijk verbazen - troostend mijn hoofd tussen mama’s trillende armen wrong. Vertederd veegde ze mijn kinderlijke tranen van mijn rozerode wangen. De strijd met mijn moeder sloeg soms als een blad aan een boom om, want door wederzijds doorleefde pijn, schreeuwend om vergeving, werd troosten een noodzakelijkheid, later uitgerust met dusdanig gecompliceerde eigenschappen dat het troosten zélf als ul-tiem wapen fungeerde in onze bittere strijd, in ons huiveringwekkende gevecht. Maar het was niet alléén kommer en kwel tussen ons.

Vanaf mijn moeders kant bleef alles bedekt onder een flinterdun laagje beschaving, onder de schone schijn die moest worden opgehouden, terwijl ik als naïef kind niet boos kon blijven. Na een korte

periode begon ik me schuldig te voelen en zocht ik troost, ja, zelfs bij haar. Waar kon ik anders terecht?! Meneer Boltoet was weggefladderd en het vijf-eurobriefje had ze van me afgepakt!

Als fan van het eerste uur toonde papa op een avond trots zijn favoriete documentaire over onze voetbalheld van Catalonië. Door toeval – papa had geen cash in zijn broekzak en greep voor zakgeld spontaan naar mama's pot met briefjes – was het vijf-eurobriefje bovendien teruggekeerd. Hij was zo verheugd me te zien dat ik meteen een anekdote te horen kreeg: 'De manier waarop deze voorzienigheid tot stand gekomen is valt onder een van die mooie verhalen die een vijf-eurobriefje voor je in petto heeft. Zo heb ik eens meegemaakt dat een ander meisje me kreeg. Mijn collega's en ik verkeerden in druk gezelschap: we zaten op een vette, rommelige stapel, dicht op elkaar gepropt als papieren zakdoekjes – met alle respect. Dit is meteen een van die voorbeelden waar ik eerder op doelde: de respectloosheid voor ons is grenzeloos! De gehele avond waren we *van hand tot hand gegaan*, alsof we, excuseer, vrouwen van lichte zeden zijn, of gigolo zo je wilt, want we zijn bekend met het feit dat mensen ons tegenwoordig als mannelijk beschouwen. Nederlandse taalpuristen of Vlamingen (een tautologie) zullen onze concurrenten, de muntstukken, netjes als vrouwelijk zien, terwijl wij als briefjes, maar ook onze gemeenschappelijke vorm, dus hét geld als zodanig, door deze taalpuristen steevast als mannelijk worden beschouwd. Wij zijn natuurlijk, hoewel rationeel vatbaar, volkomen vrouwelijk, en dit tekent al meteen het probleem van het afgenomen respect voor onze soort in mijn optiek, maar nu dwaal ik alweer hopeloos af, excuses! Waar was ik gebleven? O ja, de broekzak van de jongeman met penetrante geur – weliswaar bedoeld als verleiding van de vrouw, maar zo overdreven in sterkte en hoeveelheid dat de

werking een volstrekt averechts effect sorteerde – zat overvol. Iedereen hield angstvallig zijn adem in en vroeg zich af hoe lang dit zou gaan duren, maar dat viel dus erg mee, want hij strooide met ons alsof we van stro waren, ja, zonder enige waarde! Ordinair papier zonder betekenis! Zijn handlanger, een jongedame van vijftien, kreeg een gedeelte van de stapel in haar transpirerende hand; ik was een van de gelukkigen. Ze kneep in ons, dat viel bitter tegen, maar legde ons daarna netjes in een kist die op een eikenhouten tafel stond. Eikenhout, daar heb ik een zwak voor! De geur van eiken, daar kun je dit briefje voor wakker maken! Mijn genot duurt soms een eeuwigheid, Julia, want wij geldbriefjes komen op meer plaatsen dan je denkt en reizen vaker en langer dan je zult bevroeden, terwijl we soms ineens voor lange tijd uit de roulatie zijn, maar dat vind ik persoonlijk wel prettig, als we maar respectvol worden behandeld. Het is onze roeping: stil zijn en genieten, puttend uit herinneringen – maar nu was het helaas snel voorbij, want de jongedame werkte slechts een half uur in deze heerlijke eiken geurende weelde. Collega's werden uitgedeeld en ordinair geruild naar broekzakken die een penetrante lucht van plantenextract verspreidden! Een vijf-eurobriefje met ervaring weet wat er speelt: dat waren plantjes waarvan mensen genieten, plantjes die hen in een weldadig suffe slaap brengen. En dan vooral onder jongeren is mij opgevallen, maar excuseer, ik dwaal alweer hopeloos af! Waar was ik? O ja, het meisje – ook zij had veel te veel parfum op – nam ons mee, maar net toen ze ons wilde opbergen viel haar zus binnen. Ik zag het aan hun gezichten, het was niet de bedoeling. En zo werd van mij, fier en trots als ik ben, een ordinair *omkoopmiddel* gemaakt. Hoe goedkoop is dat! Dit kan elk briefje gebeuren, we maken het allemaal mee, maar hoe goedkoop! Zeg, waar is eigenlijk die doldwaze vlinder gebleven?

7 juni 2050

Nostalgische drijvers uit de voormalige haven voor overslag liggen in een wirwar van regenboogkleuren onder een plank in de loods, door Jules gefabriceerd en bevestigd aan een verbrokkelde muur. Op de wandplank staan zijn computers, exact op volgorde van verschijnen gerangschikt. Ze zijn door hem bewaard als relikwie. Het is ongebruikelijk voor een hacker, maar Jules is geen codekraker uit het boekje; hij is ongrijpbaar en niet te vatten met zo'n dogmatische term. Zijn oudste computer stamt uit 1992, een bakbeest. Als zesjarige kreeg hij hem cadeau voor zijn verjaardag, een plastic kast met een stevige gleuf voor floppydisks, gelig wit. In dit omhulsel huisde het beeldscherm, vermomd als oude televisie, ervoor lag het toetsenbord met daarnaast de hyperbolle muis die voor Jules veel te groot was, maar dat deerde de jongen allerminst. Hij greep en liet niet meer los, las het instructieboek en stoeide onophoudelijk met alle opties, en wanneer hij iets op het beeldscherm toverde door programmeren van een algoritme glom hij apetrots van belangstelling. Al spoedig ontdekte hij dat je leestekens op het scherm kon laten doen wat het instructieboek voorschreef, maar dat je ook *iets nieuws* tevoorschijn kon toveren, zoals een reeks die je verzon en zichzelf liet herhalen, eindeloos, waarbij de bovenste regel verdween, van onderop weggeduwd door een nieuwe. In de navolgende jaren heeft hij meegedaan met flauwe grappen, met kattenkwaad op het internet – als nieuwsgierig kind een logische stap in computertaal – maar een natuurlijke, innerlijke kracht nam vanaf zijn adolescentie de overhand; vanaf dat moment distantieerde hij zich van grapjassen, van kinderachtige lolbroeken. De in groeispuurt verkerende Jules wilde samen met een paar vrienden onrecht

bestrijden, onderdrukking tegengaan en vrijheid bewaken. Hun eerste acties, baldadig vandalisme, waren gericht tegen gebruik van games die stereotypen bevorderden. Met deze hackersvrienden kopieerde hij avatars, zoals bijvoorbeeld van een neger met afrokapsel, die ze groepeerden tot ze een beladen teken vormden, zoals een nazi-kruis of Jodenster. Wanneer dat lukte hadden ze de grootste lol. Deze baldadige acties ruilde hij echter spoedig in voor onderzoeksjournalistiek, voor diepgravend (h)activisme met moreel kompas. En zo groeide hij door vallen en opstaan, en ontwikkelde zijn *ethische activisme* zich met iedere mislukte actie verder; na elke onthulling werd hij geslepen in het afschudden van ongewenste volgers. Als uitlaatklep en zelfexpressie fabriceerde hij kunstwerken, of wat daarvoor doorging in de ogen van hemzelf en zijn vrienden. Compromisloos werk, wars van geldelijk of eervol gewin.

De fles absint staat op het verfspalet dat fungeert als onderzetter. Hij leunt achterover, in de barrel waarover een bontgekleurde foulard uit Peru gedrapeerd is – of liever, hij heeft het tapijtdoek samen met een identiek exemplaar ooit over zijn zitbank en antieke tweedehands stoel vol vlekken geworpen. De methodes uit zijn vitale jaren koestert hij. Voor Jules geen biofeedbackring, geen moderne middelen ter correctie: hij zweert bij de fles die voor hem staat, bij in onbruik geraakte methoden zoals sigaretten met bedwelmende inhoud, al beseft hij dat matig drinken en roken de overlevingskans vergroot. Deze planten kweekt hij zelf, achterin de loods waar hij met liefde een binnentuin met honderd verschillende kruiden heeft, een kruidentuin die je alleen in kloosters aantreft. Er zou oorlog kunnen uitbreken, je kunt ziek worden - niet alle ziektes zijn de wereld uit - of een fataal ongeluk krijgen. En toch, hij weet het dondersgoed: verpakte zelfmoord door alcohol of roken is te

voorkomen en daarmee onverstandig, zelfdestructie onnodig. 'Intelligente mensen met oogkleppen zijn het gevaarlijkst,' mompelt hij geamuseerd en brengt zijn hand onder het eikenhout en drukt op de knop.

Het informatiescherm verschijnt in het luchtledige, op drie meter van zijn voorhoofd, en beweegt met hem mee wanneer hij zijn hoofd draait. Plotseling schrikt hij van gekletter: metaal op metaal, tegenwoordig afgeraden als bouw materiaal. Steve, zijn trouwe hond, springt met vier poten tegelijk in de rommel, deinst achterover en zakt grommend door zijn voorpoten. Jules is bang dat hij zich heeft bezeerd, tot hij ziet hoe Cato, zijn huiskater, plotseling de oversteek waagt en Steve achter hem aan rent. Jules glimlacht opgelucht, draait zijn hoofd en geeft het signaal, waarop zijn zwevende scherm van semi-transparante modus overschakelt naar driedimensionaal beeld.

De FreeHack komt samen.

Een voor een verschijnen hun codenamen, getypt in Courier en begeleid door geluiden van een typemachine, alsof de tijd stilstaat. Corruptie bestrijden door ondergrondse acties voor rechtvaardigheid, voor vrijheid van meningsuiting en bescherming van privacy via encryptie bewaken is wat ze doen, dat is wat hen samenbrengt. Hij weet dat hun werk nooit voorbij zal zijn, dat het tot in lengte van dagen noodzakelijk blijft, ook anno 2050, en al helemaal nu een oranje-rood signaal is opgedoken!

Vertrouwen (vervolg memoires)

Strijd tegen angst voor onbeduidendheid begonnen, mentale worstelingen nemen toe.

Niet alleen beschikte ik als compensatie voor bemoeienissen over denkbeeldige vrienden, ik leerde noodgedwongen behoorlijk piano-spelen, en ondanks mijn gebrek aan motivatie kon muziek mij vervoeren zoals dat voor iedereen geldt, en zeker voor een geboren kunstenaar.

Bovendien nam mama me ter opleiding tot elitaire *hogere dochter* geregeld mee naar de overkant, naar museum Boymans, waar we door de statige gangen met historische schilderijen en obscure beeldhouwwerken banjerden: ik op zoek naar vertier, zij (naar eigen zeggen) naar kunstwerken van allure. Spelenderwijs leerde ik zo de kunstcollectie van dit beroemde museum op mijn duimpje kennen, temeer daar ze als zelfbenoemd expert graag haar superioriteit wilde tonen, mij wilde inwrijven hoeveel wijzer ze was. Ze beschikte als sponsorvriend van het museum bovendien over een speciale toegangspas zonder restricties, zodat we tentoonstellingen bezochten vóórdat *vox populi* binnenstormde. Achteraf is het een wonder dat ik me als kind niet verveelde, in die ijzige ruimten met pleistermuren en marmeren ondergrond, toch voornamelijk bezocht door grijsaards, maar dit mysterie kan ik eenvoudig oplossen wanneer ik de sfeer die ik als kind proefde nu voor de geest haal, die mysterieus nostalgische sfeer in dit doolhof van marmer, met kille gangen versierd door vreemdsoortige attributen, onheilspellende filmbeelden of exotische schilderijen, ruimten bovendien waarin ik aandacht

kreeg van bejaarde bezoekers, maar ook van het museum personeel: zij waren mijn eerste leermeesters, van hen leerde ik ontstellend veel over kunst. Al snel waande ik me veilig en beschikte ik over de moed om alleen op pad te gaan: ik leerde de weg door dit doolhof kennen. In de kantine ontmoette ik mama; ongeduldig wachtte ze naast de toonbank met uitzicht op de binnentuin tot ik terugkeerde van informatie vergaren, van kennis opzuigen als een spons, opdat ik haar kon overtreffen. Gaandeweg leerde ik de namen van grootmeesters in de schilderkunst kennen en kon ik hun beroemde schilderijen onderscheiden in stijl, compositie en kleurtinten, ja, gaandeweg leerde ik hun intenties in historisch perspectief plaatsen. De vertellijn waarin de geschiedenis werd uitgelegd, alles werd voor mij gesneden koek. Het heeft slechts een paar jaar geduurd totdat ik in alle eerlijkheid en zonder overdrijven het volste recht had mama haar kunstwijsheid te bekritisieren, ja, tot ik méér wist van de beroemde kunstenaars en hun werken in de collectie, tot ik met een scherpere blik kon observeren, een vaardigheid waardoor ik ook in de tijdelijke tentoonstellingen een voorsprong genoot. De neiging doelbewust hautain mijn kin op te richten wanneer ik haar *en public* corrigeerde, om haar ten overstaan van geboeid luisterend publiek en toneelspele- lend zoals alleen een jong kind dat kan overduidelijk te overtreffen, was begrijpelijk, al schaam ik me daar met terugwerkende kracht voor. *Zo zijn tieners nu eenmaal*, zou papa met zijn kenmerkende kwinkslag en gulle zakenmanslach opmerken. Toen het kunstmin- nende publiek vol ontzag knikte alsof ik een wonderkind was – met een schuin oog hielden ze haar in de gaten, ze vermeden haar nabij- heid, bang voor een vernietigende blik, een uitbrander of een hoge gil van diepdroeve ergernis – veroorzaakte dit krampachtige spier- trekkingen van frustratie en vileine jaloezie in haar elegante gezicht, want mama kon behoorlijk theatraal zijn! Het was haar droom dat

ik in piánospel excelleerde, niet hierin. Met subtiële signalen die ik feilloos waarnam liet het publiek zien hoe het aan haar kwaliteiten twijfelde. Ze bleef hangen in onbeduidende schilder- en beeldhouwwerken; werk dat weliswaar goed verkocht, maar zich op artistiek gebied onderaan de ladder bevond. De inmiddels wereldberoemde galerie heeft hierdoor - stadshistorici en kunstkenneren zullen dit beamen - jarenlang volgehangen met inferieure kunstwerken, tot mama halsoverkop ons land verliet en ik met plezier de honneurs waarnam, al heeft een met haar bevriende historicus het gewaagd over een rebelse coup te spreken, iets dat hem duur kwam te staan toen ik zelf wereldberoemd werd.

Mijn behoefte aan onvoorwaardelijke liefde sublimeerde ik in die periode tot een vurige wens: een donzige puppy om te verzorgen en, bovenal, om mee te kroelen. Twee keer per week reden we naar de societyclub De Jockey, en daar renden nogal wat honden in het rond. Golden retrievers waren het populairst, dus zo een, zo zult u begrijpen, wilde ik hebben, want ik had weliswaar de eigenwijsheid van mijn familie geërfd, conformisme, het *erbij willen boren*, was mij op deze jonge leeftijd niet vreemd. Mama verafschuwde het idee echter van zo'n alle aandacht opslokkend harig beest met kans op vlooiën, een beest dat levensgevaarlijke teken binnensmokkelde; tot op de dag van vandaag is het eigenlijk een volslagen raadsel dat ze naar Brazilië verhuisde! Liefde maakt niet alleen blind, maar overwint schijnbaar ook doodsangsten. Ze geloofde niet dat ik de verzorging op me zou nemen. Het heeft ruim een jaar geduurd voordat ik papa kon overtuigen. Opeens huppelde een goudkleurige puppy, donzig en lief als in mijn dromen, op me af. Hij likte me in mijn gezicht; ik kon mijn geluk niet op en zweefde urenlang in een roes op een wolk, ik dolde met de donzige bol levenskracht en

omhelsde papa tot hij daar genoeg van kreeg en ons lachend samen in bed stopte. Zelden ben ik zo gelukkig gaan slapen als die bewuste avond! De verjaardag waarop ik hem cadeau kreeg was een van die spaarzame momenten waarop papa thuis was en nu, met mijn lieve speelkameraad Zimba erbij, was het feest compleet! De eerste nacht sliep Zimba op mijn kamer, tenminste, dat was onze bedoeling... totdat mama, laat thuisgekomen van haar werk in de kunstgalerie – waarvan ik nu vermoed dat het iets anders inhield dan werken – zonder pardon mijn kinderkamer binnenstormde. Vanaf dat moment sliep Zimba noodgedwongen in de meterkast, dicht bij de buitendeur.

‘Of het huis uit met die hond of dáár slapen,’ eiste ze.

Het terloopse schouderophalen van papa vertelde me dat er niets anders op zat. De eerste weken ben ik maar bij Zimba gaan liggen. Ik plaatste een slaapzak en logeerkussen op ijsskoude plavuizen, waarop papa, die nooit sliep, me ’s ochtends wakker schudde zodat we op tijd mijn slaapzak in de meterkast konden verstoppen. Het was ons geheim. Aan het ontbijt genoten we zwijgend van dát waar mama geen weet van had. Gecombineerd met onvoorwaardelijke liefde die ik van Zimba kreeg voelde ik me voor het eerst gelukkig, temeer daar ik iedere zaterdag in de kunstgalerie mocht werken, want papa stond erop dat ze mij als manusje van alles aannam. Mama had Yasirah weggestuurd en jij, Lavinia, was nog niet in beeld, dat zou jaren op zich laten wachten, dus waar kon ze me laten? In Rotterdam had ze geen vriendinnen of familie wonen! Ze tolereerde me uit noodzaak; ik was te jong om alleen thuis te blijven. Door de zaterdagochtenden waarop ik met Zimba naar de Witte de Withstraat wandelde – een straat waar ik voorheen niet in mijn eentje mocht komen en die daardoor vanaf het prille begin, vanaf de eerste verhalen over roemruchte gebeurtenissen die zich daar

voltrokken juist een onweerstaanbare aantrekkingskracht uitoefende – ervoer ik deze gelukzalige ochtenden vol dauwdruppels en mysterieus optrekkende mistflarden als pure euforie, de kern van een hedonistisch leven in vrijheid. Maar het was toentertijd uiteraard nog steeds mama die bepaalde wat in onze winkelruit werd tentoongesteld, wat in onze galerie werd aangeboden, en dat waren, zoals u zult bevroeden, voornamelijk middelmatige beeldhouwwerken, sommigen best aardig, maar anderen van inferieure kwaliteit in mijn eigenwijze kinderogen. Soms, wanneer het slecht weer was en papa niet in het buitenland werkte, bracht hij ons met een van zijn vele auto's uit zijn wagenpark ernaartoe. Trots verhaalde hij over de motor van de bolide, de vering en speciale technieken. Ik luisterde en pretendeerde interesse te hebben, van binnen treurig beseffend dat hij waarschijnlijk liever een zoon had (een tweede kind zag mama niet zitten, de bevalling vond ze te pijnlijk). Maar meestal wandelde ik naar de winkelstraat. Zimba wilde rennen en spelen, zijn tomeloze energie kwijt, terwijl op de route naar onze galerie niet veel groen voor hem beschikbaar was, geen frisgroene graspollen om in te dollen, rollen en rondhollen voordat hij in zijn mand onder de toonbank mocht liggen, braaf wachtend op nadere instructies. We verlieten onze villa rond de tijd waarop fanatieke joggers in het Museumpark rondjes renden voordat ze hun werk of medische studie aanvingen, waarop zwervers en uitgaanders hun roes uitsliepen. Dan liet ik Zimba zijn favoriete tennisbal apporteren tot hij hijgde, waarna we via de achteringang van Boymans de Westersingel overstaken. Vanaf daar trokken we een sprintje, de Witte de Withstraat in, waar we net deden alsof we over de drempel van onze galerie struikelden. Uitgeput gleden we languit over de marmeren mozaïekvloer.

‘Kijk toch uit, Julia!’ riep mama dan altijd vanachter de toonbank.

Zo joegen we mama steevast op stang, vlak voor opening, wanneer ze in de weer was met de kassa of met een opstelling in de etalage, terecht bang dat we per ongeluk een kostbaar beeldhouw-
werk zouden omstoten! Wanneer we voor straf onder de toonbank doken, zwegen we saamhorig en lagen we warm tegen elkaar aan; dan rook ik zijn hondengeur, snoof die op als bedwelmende wieroek. Onze strijd was perfect in evenwicht in die dagen; ik had papa mee, wond hem om mijn pink, waardoor mama me niets kon maken behalve de geijkte zaken, tenminste, dat dacht ik als naïef kind. Later leerde ik geheime informatie gebruiken, later leerde ik hoe ik haar in toom kon houden door – ik geneer me niet – dreigen met openbaar maken, met doorvertellen aan papa, daar ook zij, zo werd me in de loop van mijn jeugd pijnlijk duidelijk, geen middel onbenut liet mij bij hem weg te houden of, nog erger, publiekelijk in diskrediet te brengen! Pas vele jaren dáárna realiseerde ik me dat dit niet paste bij mijn van nature zachtaardige karakter, dat door schuldgevoelens geplaagde slapeloze nachten voorkomen hadden kunnen worden, simpelweg door het goede te doen, door integer te handelen zoals wat mijn hart me ingaf, waarmee, zo leerde ik, zelfbehoud en eigenbelang via een omweg van het geweten blijkbaar ten grondslag liggen aan het kanaliseren van agressie en kwaadaardigheid. Waarom had mama zichzelf deze wijze les niet aangeleerd?! Helaas waren we veroordeeld tot oog om oog en tand om tand, veel beters konden we niet bedenken. Mijn vader had niets door of wilde het niet zien; hij was bezig met uitbouwen van zijn imperium, optimistisch en opportunistisch doorwerkend om de havenstad op een hoger plan te tillen.

‘Wilskrachtig ertegenaan met die banaan!’ riep hij enthousiast door de gang vanuit zijn werkkamer, waarvan ik me de toon van

discussies met zakenmensen en de mierzoete geur van Havannasigaren kan herinneren alsof het gisteren was.

Ja, zelfs nu nog herinnert een indringend zoete geur zoals van bijenhoning me soms aan zakelijke bijeenkomsten.

Voorzichtig klanten benaderen was in zijn optiek pure tijdverspilling. Veelbelovende bedrijven die het niet bolwerkten nam hij noodgedwongen over. Met alle energie die in hem zat, tot uit zijn tenen haalde hij dat, probeerde hij deze ondernemingen uit de misère te tillen en winstgevend te laten concurreren, maar wanneer dat mislukte, en dat gebeurde helaas regelmatig, zat er niets anders op dan firma's ontmantelen en in delen doorverkopen aan de hoogste bieder. Liggend in mijn prinsessenledikant, 's avonds voor het slapengaan, piekerde ik over hoe papa verantwoordelijkheid meestorste voor havenarbeiders, voor hen die hun laatste hoop hadden gevestigd op zijn werk! Hoe kon hij met deze mentale druk omgaan, waar haalde hij dat onstuitbare zelfvertrouwen, die volslagen zekerheid in een goede afloop toch vandaan?

16 juni 2050

Genieten! Dieprode, biologische wijn halfleeg voor zijn voetbalneus, wankelend op een gevlochten onderzetter van afbreekbaar zeewier met zandkorrels, werelds grootste voorraad brandschone energie. Het in de lucht zwevende scherm toont anekdotische voetbalmomenten van weleer, een rapportage over belevenissen van Daan en zijn ex-collega's, zoals die gozer Van der Gijp.

Die gozer is lijp man, roept Daan.

Een avond alleen thuis, wat een weelde! Alle remmen gaan los! Hij neemt het ervan, zingt en danst door de kamer, vliegt van koelkast naar zitbank, springt erop en ploft neer, zakt onderuit, gooit zijn voeten op de bijzettafel, zo eentje die eigenlijk te fragiel is, te breekbaar – deze onschuldige vorm van bezit wordt oogluikend toegestaan, dit soort geneugten worden *gedoogd* wanneer aantoonbare emotionele waarde in het spel is. En dat is het geval, want de bijzettafel herinnert hem aan zijn jeugdijaren, zijn hersenscan heeft dit feilloos weergegeven. En nu ziet hij het tafereel, luistert naar ongezouten commentaar van die droogkloten en lacht zich een ongeluk, eerst zacht, dan luider, tot hij in een heuse lachstuip schiet, eentje die hij vroeger op de lagere school had met twee giechelende meisjes. Hij verbaast zich amper over zijn onbevangenheid, daarvoor is hij te ver heen, ja, losgeslagen!

Dan schrikt hij op! Een vriendelijke melodie stoort het geluidspoor terwijl Jules ongeduldig staat te zwaaien in transparant beeldvlak. Daan geeft autorisatie, knikt zijn wijsvinger tweemaal.

De voordeur opent. Vrijpostig blijft hij onderuit liggen, schaterlachend om de volgende melige grap. 'Legendarische beelden,' mijmert Jules vanuit de deuropening. 'Kijk je ze vaak terug?'

‘De laatste week heb ik het te pakken. Heel gek!’

‘We worden theoretisch een dagje ouder?’

‘Haha, ja, dat krijg je ervan. En jij?’

‘Zelf duik ik geregeld in softwaretools, geïnstalleerd op een bakbeest van een computer uit het stenen tijdperk! Genieten van *melancholie* is voorgeschreven en wordt zelfs aangemoedigd ter bevordering van emotionele stabiliteit op langere termijn, zoals je weet?’ vraagt Jules onbedoeld argwanend.

‘Tuurlijk, zo is het! Wat kan ik voor je betekenen?’

‘We hebben een noodsignaal van FreeHack ontvangen: oranje-rood, de ondergang van het Avondland dreigt!’

Vertrouwen (vervolg memoires)

Onsamenhangende gedachten, chaotisch, tot het beslissende moment waarop ze de villa verlaat.

De dag na mijn verjaardag fiets ik vanuit school langs de Maas, een omweg waarin ik mezelf bij stormachtig weer trakteer op bruisende, torenhoog tegen sleepboten opspringende waterdruppels, met dichtgeknepen ogen wiebelend over kasseien door een trilling die mijn pedaalaansturing amper kan verdragen. Slechts met moeite kan ik in deze Westerstorm mijn stuur vasthouden wanneer een groep jongeren, een jaar of zestien, opgefokt langs de waterkant hun telefoons pakken. Elkaar broederlijk duwend richten ze hun camera's naar het woelige, tegen de stenen rand klotsende water waaruit gespartel en een wanhopige roep om hulp klinkt! Een noodkreet! Mijn linkerbeen duwt het pedaal, zet het vast in de grond, waarop mijn kinderfiets – mama had me een onhandige traprem gegeven! – piepend stilhoudt; met vol gewicht naar achteren leunend kukel ik omver. In een roes spring ik op en ren naar de waterkant, wil de arme man helpen maar word tegengehouden door een van die opgeschoten buurtjongens! De jongen is te sterk en hij grijnst geniepig bij mijn kansloze poging uit zijn lafhartige houdgreep los te spartelen, terwijl zijn vrienden de drenkeling gierend van de pret blijven filmen, met op de voorgrond hun vingers in V-vorm voor de lens. Enkele omstanders rennen op ons toe, horen mijn gegil, waarna ook zij hun mobiel tevoorschijn halen! Een mevrouw met een hoofddoek belt 112. De rest begint schaamteloos foto's te schieten, alleen, niet van de drenkeling maar van mij, met henzelf, hun vingers ook in V-vorm, op de voorgrond! Beroofd van mijn vrijheid sla ik wild

en vergeefs om me heen, wat hen bijzonder amuseert. Meer mensen naderen, vormen een ring geamuseerde en verlekkerd kijkende hoofden met vuurspuwende ogen waarin ontzetting en ongeloof vermengd zijn met glinsterend leedvermaak, toekijkers die worden aangetrokken door deze belevenis, dit real live event dat zich pal voor hun bloeddorstige gezichten voltrekt. Een levensecht drama; dit is genieten! Meneer Boltoet is nergens te bekennen en aan mijn vijf-eurobriefje heb ik ook niets! Alles voelt zo onwerkelijk dat ik duizelig word en bijkans flauwval, totdat een sirene het rumoer overstemt. Wielen knallen de stoeprand op, tot over de boulevard, waar de ziekenwagen via een doffe dreun tot stilstand komt. Twee ziekenbroeders stappen uit, onverstaanbaar mompelend. Gehaast halen ze hun apparatuur tevoorschijn.

'Daar', schreeuw ik naar ze en ik knik, tot dat onuitstaanbare joch me vastnagelt met een onheilspellende blik.

De broeders begrijpen me echter en rennen naar de waterkant, waar de sleepbootmedewerker de drenkeling uit de woeste Maas vist. Drijfmat overhandigt hij de doorweekte man aan de toegesnelde ziekenbroeders, iets dat ternauwernood lukt. Ze trekken hem op de kant, net voordat een vloedgolf de sleepboot omhoogtilt, beukend tegen de bolder. Even ben ik opgelucht. Heb ik het onnodig negatief ingeschat, ben ik onterecht in paniek geraakt? Werd ik soms vastgehouden omdat ik in het water zou kunnen vallen? Een zucht tovert een glimlach op mijn drijfmatte gezicht, kletsnatte haren plakken op mijn wangen, blijven steken in knopen van mijn chique regenjas, het nieuwste model van Ilse Jacobsen. Ik bespeur hoe mijn mondhoeken verwarde blijdschap uitbeelden, tot de ziekenbroeder roept: '*reanimeren, compressie!*'

Na deze stormachtige belevenis, waarvan ik u de afloop nog zal vertellen, wist ik het zeker: ik wilde reddingswerker worden. Met stormvaste zeebenen op het voordek van de aansnellende sleepboot, een halve slag de woeste golf in, adequaat het feloranje touw naar de drenkeling werpen terwijl ik kwajongens negeer – wat een zelfbeheersing – en me concentreer terwijl ik wonderlijk kalm de onderkoelde zwemmer binnenboord hijs. Dit alles had ik als een foto in mijn hoofd opgeslagen. De volgende dag vereeuwigde ik het schouwspel in acrylverf, met snelle halen, nat op nat.

‘Waard om in te lijsten!’ roept papa enthousiast. Voor mijn vader is het principe geen woorden maar daden heilig.

Zijn konen glimmen, zijn ogen twinkelen ondeugend: ik heb door dat hij iets in zijn schild voert, het is te zien aan zijn mimiek. Vanachter zijn rug tovert hij een cadeau tevoorschijn, in glanzend roze cellofaan verpakt, en al heb ik geen idee wat het kan zijn, ik verstar als hij zich met een ondeugende grijns tot mama richt. Ontdaan staar ik hen verbouwereerd aan, tot hij zich glimlachend terug mijn kant op draait. Vals alarm: het cadeau is toch voor mij bestemd! Getergd vraagt mama wie een toetje wil. Ik spring op met de stralende overwinningslach van een valkenier – supercool – laat me opzichtig als in een gelikte Hollywoodfilm drie keer op de wang kussen en neem dan met elegante bewegingen de prachtig verpakte gift aan, spelend dat ik de koningin van Engeland ben. Gretig scheur ik het cellofaan open – een koningin mag dat wanneer zij dat wenst – eronder zit mijn schilderij in een bladgouden lijst, alsof het een pronkstuk van een kunstcollectie betreft waarin het diffuse licht lijkt te worden opgezogen, alle energie wordt opgeslokt door mijn schilderij en verdwijnt als in zwarte materie (toen dachten we nog dat dit echt bestond).

‘Wat een mooie compositie!’ roept papa enthousiast.